

Sablon a SAGA Tanulási Program Tanegységének fejlesztéséhez

TANEGYSÉG RÉSZLETEK

Tanegység Cím	3.tanegység – A szociális szövetkezetek jogi szabályozása
Modul	MODUL 2 - A társadalmi vállalkozás meghatározása
Bevezetés	Ebben a tananyag egységben áttekintést adunk a szociális vállalkozások magyarországi jogi szabályozásáról, kiemelten a szociális szövetkezetek alapításának jogi kritériumaira.
Tanulási eredmények	A tananyag elvégzése az alábbi képességekhez és tudáshoz segíti hozzá a hallgatót: <ul style="list-style-type: none"> - általános tájékozottság a társadalmi vállalkozások formáiról - tájékozottság a szociális szövetkezetek alapításának és működtetésének jogszabályi kereteiről, feltételeiről;
A tanegység teljesítéséhez szükséges idő	45 perc
Kapcsolódás a SAGA Tanulási Program más tanegységeihez	Ez a rész egy bevezető a teljes SAGA Tanulási Programhoz, így annak elvégzése után a tanulást a Tanulási Program bármely más tanegységével folytathatja. Javasoljuk, hogy folytassa a 2. modul 4. tanegységével: Marketing szociális szövetkezetek számára a gasztronómia, a kulináris örökség és az élelmiszeripar területén.

Esettanulmány

A 2000 évek elején a társadalmi -gazdasági változások hatására több vidéki településnek is a „kiüresedéssel” kellett szembe néznie, mivel a munkahelyek hiányában a fiatalok a városokba vándoroltak. Ezen folyamatok megállítására és visszafordítására elengedhetetlen tényezővé vált, hogy kialakuljon egy olyan aktív helyi „társadalmi mag”, ami képes beindítani a fejlődést, és mobilizálni tudja a helyi társadalmi és gazdasági erőforrásokat. Így indultak el azok a foglalkoztatási és szociális helyzet javítását célzó kezdeményezések, amelyek a vidéki térségek számára egyfajta kiutat, a felzárkózás esélyét jelentették. Ezen kezdeményezéseket az akkoriban megerősödő társadalmi vállalkozási formák terelték jogi keretekbe. A vidéki együttműködésen alapuló társadalmi vállalkozásoknak nagyon kedvező jogi formájává vált a szociális szövetkezeti forma, mely képes a piaci viszonyokkal szemben egyfajta védelem nyújtására, ezáltal lehetővé teszi, hogy olyan szükségleteket is ki tudjanak elégíteni, melyekről a gazdaság más szektorai, vagy közsféra nem, vagy csak korlátozottan képes gondoskodni. „A szövetkezet olyan személyek autonóm társulása, akik önkéntesen egyesültek abból a célból, hogy közös gazdasági, társadalmi és kulturális szükségleteiket és törekvéseiket közös tulajdonú és demokratikusan irányított vállalat útján megvalósítsák.” (Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének (ICA) meghatározása). Ezen társadalmi vállalkozási forma Magyarország-i elterjedésére erőteljes hatással volt az a pályázati támogatási rendszer, mely kifejezetten a szociális vállalkozási formában működő társadalmi vállalkozásokat preferálta. Ebben a társadalmi-gazdasági és jogi környezetben alakult meg 2013. áprilisában 9 alapító taggal -köztük a Dóci Önkormányzattal- a BERGENDÓC Falusi és Agroturisztikai Szociális Szövetkezet. <http://www.bergendoc.hu/>

A cél egy olyan stabilan és önfenntartóan működő szociális szövetkezet létrehozása volt, mely biztos helyi munkahelyeket teremt, és lehetővé teszi a környék gazdasági-társadalmi tevékenységeinek összehangolását. Bergendócia egy fantáziánév, mely a meséből született, Pusztaszer, Ópusztaszer és Dóc összekapcsolásáról szól. Tevékenységét a szövetkezet két településen kezdte meg, Dócon, illetve Pusztaszeren. Dócon a hagyományőrző kert, valamint a levendula ültetvények jelentették a szövetkezet működésének főbb helyszíneit, Pusztaszeren pedig a Pusztabíró háza, melyet Pusztaszer -legrégebbi házaként pozícionálva - szálláshelyként működtettek.

Megalakulásukkor a szociális szövetkezeti formát választották, mely döntést erőteljesen befolyásolta a szövetkezeti forma jogi kereteinek előnyei, valamint az önkormányzat tevőleges szerepvállalásának szükségessége, mint biztonsági háttér. Ehhez hozzájárult még az az azonnali pályázati finanszírozási lehetőség is, mely 12 fő 12 hónapon keresztül foglalkoztatására és képzésére, valamint eszközfejlesztésre és a termékek piacra vitelére adott lehetőséget, vissza nem térítendő támogatás formájában.

A szociális vállalkozás megalapításakor az alapítók körültekintően választották ki a céljaikat, a tevékenységüknek és az anyagi lehetőségeiknek legmegfelelőbb jogi formát. Ugyan a szövetkezeti jogi forma előnyei és a pályázati finanszírozási lehetőség óriási lendületet adtak a az elindításához, mégis válságba került 3 évi működést követően a vállalkozás. A piacon való életben maradáshoz, a vállalkozás pénzügyi stabilitásának megteremtéséhez azonban nem elegendő csak arra koncentrálni, hogy a megfelelő jogi forma előnyei hogyan szolgálják majd a vállalkozást. A további fontos tényezők szerepét mutatják be tananyagunk további fejezetei.

Forrás [Hivatkozások: 8.]

Lecke

Bár a társadalmi vállalkozások Magyarországon is egyre elterjedtebbek lettek az utóbbi évtizedekben, ennek ellenére nincs egy olyan egységes általános definíció, mely meghatározná, keretrendszerbe helyezni a fogalmat a magyar rendszerben. Nincs konszenzus a jogi formájukat illetően, és külön törvény sem szabályozza a társadalmi vállalkozásokat Magyarországon, így a választott jogi forma szabályai és a közhasznú tevékenységekről szóló jogszabályok alapján működtek.

Az alábbi táblázat rövid áttekintést ad a Magyarországon leggyakrabban alkalmazott jogi formák jellemzőiről.

	Nonprofit vállalkozás	Szociális szövetkezet	Alapítvány	Egyesület
Pénzügyi követelmények	minimum 3 millió Forint (Kft.) vagy min. 5 millió Ft (Zrt.)	nincs minimum összeg	az összeg nincs meghatározva	nincs minimum összeg a tagok tagsági díjat kell fizessenek
Célok	nonprofit gazdasági tevékenység	a tagok szociális helyzetének javítása, munkahely lehetőségek kínálata hátrányos helyzetű tagok számára	a meghatározott célok folyamatos megvalósítása	a tagok közös célkitűzéseinek folyamatos megvalósítása
Alapító tagok	legalább 1 fő	legalább 7 tag, beleértve a helyi vagy kisebbségi önkormányzatot vagy nonprofit szervezetet	legalább 1 fő	legalább 10 tag

Mivel Magyarországon az utóbbi évtizedekben (elsősorban a finanszírozási előnyök miatt) a 4 jogi forma közül a szövetkezet vált a legdinamikusabban növekvő társadalmi vállalkozási formává ezért tananyagunkban a szociális szövetkezeti forma jogi kereteinek bemutatására koncentrálnak.

1. Szociális Szövetkezetek Magyarországon

Magyarországon a nemzetközi elvárásokhoz és mintákhoz igazodó szövetkezeti törvény 2006. július 1-én lépett hatályba. A törvény által nevesített szociális szövetkezeti forma gazdasági és társadalmi küldetést egyaránt teljesít: közérdekeket szolgál, lokális szinten működik, új munkahelyeket teremt, hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztat, árbevételt realizálva az a célja, hogy bizonyos idő után önfenntartóvá váljon.

Magyarországon a szociális szövetkezetek iránti érdeklődés változó, ugyanakkor az is látható, hogy a szociális szövetkezet megalapításához és működésének elindításához jelentős szakmai, pénzügyi és nem utolsósorban állami segítségre van szükség. Ezt a tény feltételezi, hogy az „önszerveződés” elsősorban állami ösztönzésre indul el. pl. A 2014-20 közötti fejlesztési ciklusban a társadalmi vállalkozások közül a támogatottak legnagyobb része szociális szövetkezet volt (40%), miközben ez az arány a civil szervezetek (egyesület, alapítvány), és nonprofit vállalkozások esetében 30%-30%.

A kiemelt támogatást alátámasztja, hogy a szociális szervezetek tevékenysége kiemelkedően fontos a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatottsági szintjének növelésében és az elmaradott települések gazdasági felzárkóztatásában. Munkavállalóikat jellemzően a helyi lakosok közül foglalkoztatják és a kötelező önkormányzati tagság révén rendszerint együttműködnek a települési közösség fejlődéséért tevékenykedő szervezetekkel.

Ugyanakkor a szociális szervezetek modell, annak működése, a jogszabály értelmezése számos olyan sajátossággal bír, amely a társadalmat a mai napig kihívás elé állítja, és további tanulási folyamatot feltételez.

1.1. Szervezeti alapelvek

A szervezetek alapelvei, értékei és célja vonatkozásában két nemzetközi dokumentum jelent támpontot; a mára nemzetközi szinten elismert és kiindulópontként tekintett **rochdale-i szervezetek alapszabálya**, mely az európai szervezeti dogmatika alappillére, illetőleg a **Szervezetek Nemzetközi Szövetségének manchesteri kongresszusán** 1995. szeptember 22-i hatállyal megszületett Nyilatkozat, mely taxatíván felsorolja a minden szervezet esetén kötelezően kifejezésre juttatandó alapelveket és értékeket.

- **Önkéntes és nyitott tagság:** a tagság önkéntes és minden, a szervezet szolgáltatásait használni akaró személy számára nyitott. Fontos szempont a diszkriminációmentesség.
- **Demokratikus tagi ellenőrzés:** a szervezetben főszabályként az egy tag egy szavazat elve érvényesül, a szervezet és a tag viszonyában meghatározó a közösségi aktivitás. „Együtt sírunk együtt nevetünk”.
- **A tagok gazdasági részvétele:** lényege, hogy a szervezeti tag elsősorban olyan mértékben részesül az eredményből, amilyen mértékben a szervezet szolgáltatását igénybe veszi, illetőleg amilyen mértékben a szervezet működésében közreműködik.
- **Autonómia és függetlenség:** a szervezetek a tagok által ellenőrzött autonóm, önfenntartó szervezetek.
- **Oktatás, képzés és tájékoztatás:** a szervezetnek folyamatosan tanítania kell tagjait és általában a nyilvánosságot a szervezés elméleti és gyakorlati kérdéseiről. A tagok oktatása, képzése, ha csak közvetetten is, de hozzájárul a szervezet vagyoni, gazdasági fejlődéséhez. Ez az elv utal a tagok társadalmi felzárkóztatásában betöltött szerepére, illetve a nyilvánosság tájékoztatásának szerepére.
- **Szervezetek közötti együttműködés:** a szervezetek tevélegesen együttműködnek, e mellett a szervezetek érdekeinek képviseletét is jelenti.
- **Felelősség a közösségért:** hozzájárulás a közösség fejlődéséhez és fenntartásához.

2. Szociális szervezetekre vonatkozó legfontosabb jogszabályok

A hatályos magyar szervezeti szabályozás összhangban áll a Manchesteri Deklarációban rögzített szervezeti definícióval és szervezeti értékekkel. A **szociális szervezet önállóan gazdálkodó jogi személy - gazdálkodó szervezet** -, így rá is vonatkoznak az egyéb gazdálkodó szervezetek esetében is hatályos általános jogi kötelezettségek, emellett léteznek kifejezetten rájuk szabott jogi rendelkezések. A szociális szervezetek szabályozása is többszintű.

2.1. Polgári Törvénykönyv (Ptk.)

Jogi személyként egyrészt érinti Polgári Törvénykönyv jogi személyekre vonatkozó valamennyi általános rendelkezése. Általánosságban véve határozza meg a szervezet fogalmát, emellett a tagsággal kapcsolatos általános rendelkezéseket, a szervezetek alapításának, bírósági nyilvántartásba vételének, működésének és megszűnésének általános szabályait tartalmazza. Előírásai alapján a **szervezeti vállalkozásnak gondoskodni kell a közgyűlés, az igazgatóság, a felügyelő bizottság létrehozásáról, valamint könyvvizsgáló alkalmazásáról.**

2.1.1 A Közgyűlés

A szociális szövetkezet legfontosabb döntéshozó szerve a szövetkezeti tagokat magába foglaló közgyűlés. A közgyűlésen a vagyoni hozzájárulások arányától függetlenül minden tagnak egy szavazata van. A közgyűlés hatásköre a következőkre terjed ki:

- az alapszabály módosítása,
- a vezető tisztségviselők megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása,
- a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása,
- a szövetkezeti vagyon egy részének közösségi alappá történő minősítése, valamint a közösségi alap felhasználásának főbb elveiről szóló döntés meghozatala,
- az éves beszámoló elfogadása és az adózott eredmény felhasználásáról szóló döntés meghozatala,
- a szövetkezet egyesüléséről, szétválásáról, gazdasági társasággá történő átalakulásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről szóló döntés meghozatala,
- a csődeljárás iránti kérelem benyújtásáról, valamint csődegyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala,
- a szövetkezet felszámolásának kezdeményezéséről, valamint a felszámolási eljárás során kötött egyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala,
- a pótbefizetés elrendelése.

Az alapszabályban rögzíteni szükséges, hogy a közgyűlést legalább évente egyszer össze kell hívni.

2.2. **A szövetkezeti törvény** (2006. évi X. tv)

Ez a jogszabály határozza meg a szociális szövetkezet célját, alapításának szabályait, valamint a speciális, kizárólag a szociális szövetkezetekre jellemző tagi munkavégzést.

A Szövetkezeti törvény értelmében a szociális szövetkezet célja a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése. Ezen markánsan megfogalmazott szociális cél ellenére a szociális szövetkezet az egyetlen olyan társadalmi vállalkozás, amely for-profit módon működik, és a legfőbb döntéshozó szerve, a közgyűlés döntése alapján a gazdálkodás eredménye a tagok között fel is osztható.

A szociális szövetkezet főbb ismérvei

1. A szövetkezet a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működik.
2. Olyan speciális gazdálkodó szervezet, vállalkozás, amely ötvözi a gazdasági társaságok és társadalmi szervezetek előnyeit, mert a hátrányos helyzetű embereknek biztosít munkalehetőséget, és/vagy olyan szükségletek kielégítésére törekszik, melyet sem az állam, sem a piaczgazdaság nem tud felvállalni.
3. A szociális szövetkezet létesítő okirata a szövetkezeti alapszabály, amit minden esetben közjegyzői okiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.
4. Szociális szövetkezetben tagsági jogviszony az alapításkor, vagy tagfelvétellel keletkezik. A tagfelvételi kérelemről a szövetkezet alapszabályában megjelölt szövetkezeti szerv dönt.
5. Szövetkezet a tagok vagyoni hozzájárulásából álló tőkével alapítható, a törvény nem határoz meg minimális jegyzett tőkét
6. Tagjai egyenlő joggal az egy tag - egy szavazat elvének megfelelően - részt vesznek a szövetkezet működését meghatározó döntésekben, a végrehajtás ellenőrzésében, vezetői megválasztásában,
  - amelyet a vagyoni hozzájárulás megfizetésének vállalásával legalább **7 alapító tag alapíthat,**
  - a természetes személy tagjain kívül egy **helyi önkormányzat** vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása - továbbá jogszabályban meghatározott **karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet** tagjának lennie kell,
  - nem természetes személy tagjainak száma nem haladhatja meg a taglétszám 25 %-át, az egyes tagok vagyoni hozzájárulása nem haladhatja meg a tőke 15 %-át, a nem

természetes tagok vagyoni hozzájárulásának összege pedig nem haladhatja meg a tőke 1/3-át.

- Ez a rendelkezés különösen nehézséget okoz az önkormányzati tagsággal működő szociális szövetkezeteknek, ahol az önkormányzatnak lehetősége lenne nagyobb arányú vagyoni hozzájárulást biztosítani a szövetkezet részére, azonban az idézett korlátozás ennek akadályát képezi.
7. Megteremti az önfoglalkoztatás lehetőségét. Kizárólag szociális szövetkezet keretében van **lehetőség tagi jogviszonyban** történő foglalkoztatásra. A szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyban közreműködő tagjának, **munkájának ellenértékéért** – részben vagy egészben – a tagi munkavégzés arányában, a tagok által a szociális szövetkezetben **közösen megtermelt javakat - a mindenkori minimálbér erejéig adómentesen - természetben átadhatja.**
  8. A szociális szövetkezet tevékenységében **minden tag köteles személyes közreműködést vállalni.** Kivételt képeznek ez alól az önkormányzatok (illetve ezek társulásai), valamint a karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezetek.
  9. A profitelosztás korlátozott. **A szövetkezet nyereségének legalább felét személyes közreműködés arányában kell felosztani a tagok között.**
  10. A szövetkezeti tagok és bizonyos esetekben hozzátartozóik szociális és kulturális igényeinek kielégítése céljából **az adózott eredmény egy részét közösségi alapba helyezheti.**
  11. A szociális szövetkezet - az általánosan ismert megszűnési okon túl - megszűnik, **ha tagjainak száma 7 fő alá csökken,** és az ettől számított hathónapos jogvesztő határidőn belül nem jelentenek be megfelelő számú új tagot a nyilvántartó bíróságnál.
  12. **A tagok felelőssége korlátozott.** A szociális szövetkezet tagja a szövetkezet tartozásáért csak korlátozottan, bevitt vagyoni hozzájárulása erejéig felel.
- 2.3. **Egyéb jogszabályok**

Bizonyos esetekben számos más jogszabály is releváns lehet a társadalmi vállalkozásokra:

- *A cégnylvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.),* mely az alapításhoz szükséges lépéseket szabályozza;
- *A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény (Gktv.),* a székhely szerinti gazdasági kamarához történő regisztrálásról;
- *A csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.),* a szociális szövetkezetek elleni csőd- és felszámolási eljárásokat szabályairól;
- *Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény (Átalakulási törvény),* mely a társadalmi vállalkozásokra is érvényes, a törvényben említett esetek kapcsán;
- *Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.),* a közhasznú szociális szövetkezetek külön szabályairól;
- *A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (SZJA tv.),* mely rendelkezik a dolgozók személyi jövedelemadójukból közhasznú szociális szövetkezeteknek felajánlható 1%-os támogatásról,
- *Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Illeték tv.);*
- *A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (TB tv.),* mely rendelkezik a szociális szövetkezetek tagjai, valamint munkavállalói után fizetendő járulékokról és egészségügyi biztosításról, valamint a szociális szövetkezet vezető tisztségviselőjére vonatkozó speciális adó- és járulékfizetés szabályairól;
- *Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.),* mely szabályozza a szociális szövetkezetek áfakötelezettségeit. Különös jelentősége van, mert a szociális

szövetkezetek mentesülhetnek áfakötelezettségeik alól, bizonyos kritériumok teljesülése esetén ([2007. évi CXXVII. törvény \[Áfa tv. \]](#));

- *Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.), a meghatalmazási eljárás módjáról, amely fontos, amennyiben a szociális szövetkezet adóbevallási kötelezettségeit állandó meghatalmazotton keresztül teljesíti;*
- *Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.);*
- *A közbeszerzésről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.) ([Kbt. 111. § y\) pont](#));*
- *A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, mely szerint meghatározott keretek között a szociális szövetkezet a szerződés alapján ingyenesen vehet használatba ingatlant, ingó tárgyi eszközöket, termőföldet vagy állatállományt ([4/A. §](#));*
- *A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet, mely lehetőséget ad arra, hogy a közfoglalkoztató hatósági szerződésben vállalja, hogy a közfoglalkoztatási mintaprogramjából vagy a ráépülő közfoglalkoztatási programjából származó bevételeiből szociális szövetkezet működését támogassa ([375/2010. \(XII. 31.\) Korm. rendelet](#));*
- *A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.), mely a két ponton is érinti a szociális szövetkezeteket¹:*
  - „Hátrányos helyzetű személyek munkaviszonyban történő foglalkoztatása esetén a szociális szövetkezetnek a munkabér és a hozzá tartozó járulék 70 százalékáig nyújtható támogatás, ha a szövetkezet vállalja a személy tovább foglalkoztatását legalább a támogatási időszak feléig terjedő időtartamra.”
  - „Az álláskeresői támogatások folyósításával összefüggő keresőtevékenység fogalmának meghatározásához fontos megkötés, hogy a szociális szövetkezetben végzett személyes közreműködés csak akkor számít keresőtevékenységnek, ha az ezért kapott ellenérték meghaladja havonta a minimálbér összegét.”

Ötletek és Trükkök

Egy szociális szövetkezet alapításához minimum hét alapító tagra van szükség.	A tagok közül egynek helyi önkormányzatnak vagy nemzetiségi önkormányzatnak, illetve ezek jogi személyiségű társulásának (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy a jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó, közhasznú jogállású szervezetnek kell lennie.
Kell egy bejegyzett székhely.	Olyan székhely kell, <ul style="list-style-type: none"> - ahová a postai küldemények kézbesíthetőek, - ahol megtalálhatóak a szervezet hivatalos iratai, - ahol biztosított az ingatlan tulajdonosainak írásbeli hozzájárulása a székhelyhasználatról.
Fontos a jó névválasztás.	A név kiválasztásánál törvényi elvárás, hogy tartalmaznia kell a szociális szövetkezet fő

¹ Forrás: Módszertani kézikönyv szociális szövetkezetek számára, OFA Nonprofit Kft., 2019

	<p>tevékenységére utaló megjelölést, valamint a „szociális szövetkezet” megnevezést és a vállalkozás nevének különböznie kell minden más, szociális szövetkezeti formában nyilvántartásba vett szervezet nevétől. A meglévők megtekinthetők: https://www.e-cegjegyzek.hu/</p>
Létre kell hozni az alapszabályt.	<p>Az alakuló közgyűlésen a tagoknak egyhangúan hozott határozattal kell elfogadniuk a szövetkezet alapszabályát.</p> <p>A közjegyzői okiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalt alapszabálynak tartalmazni kell a szervezet céljait, a működését irányító főbb szabályokat és alapelveket.</p>
Meg kell határozni az induláshoz szükséges tőkét, és a tagok vagyoni hozzájárulását.	<p>Fontos, hogy az alapításkor pénzbeli vagyoni hozzájárulásként rendelkezésre bocsátott tőke (mivel jogszabály nem írja elő a mértékét) biztosítsa a likviditást mindaddig, amíg a szervezet saját bevételt nem tud realizálni.</p>
Fontos az üzleti terv elkészítése.	<p>Az üzleti tervezés folyamata során kell átgondolni, hogy a választott tevékenység – mégha egy társadalmi probléma enyhítésére és megoldására törekszik is- hosszú távon életképes-e.</p> <p>Ehhez a legegyszerűbb eszköz az ún. Business Model Canvas (BMC, magyarul üzleti modell vászon).</p>

Mik egy szociális szövetkezet alapításának főbb adminisztratív lépései?

1. A szövetkezet nyilvántartásba vétele, bírósági bejegyzés
2. Az alapszabály hitelesítését követően 30 napon belül kérelmeznie kell a szövetkezet bírósági nyilvántartásba vételét a nyilvántartó cégbíróságon.
3. Ki kell váltani az adószámot
4. Az adóhivatal irányába be kell jelenteni a szövetkezet adatait, a könyvelő személyét továbbá, hogy a számlaadási kötelezettsége kapcsán rendelkezik számlázó programmal
5. A szövetkezetnek be kell jelentkezni a helyi iparűzési adó hatálya alá
6. A szövetkezetnek nyilvántartásba kell vetetnie magát a Központi Statisztikai Hivatalnál és a területi gazdasági kamaránál
7. A szövetkezetnek alá kell vetetnie magát az adóhatóság kockázatkezelési eljárásának.

Fontos fogalmak/definíciók

Szövetkezet: A szövetkezet olyan jogi személy, amelyet a tagok vagyoni hozzájárulásából álló tőkével lehet alapítani. A szövetkezet a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működik. Önállóan gazdálkodó jogi személy, gazdálkodó szervezet. Nem gazdasági társaság! A szövetkezeti tag a feladat egészét vállaló szövetkezet aktív részvevője; egyenlő joggal az egy tag - egy szavazat elvének megfelelően - vesz részt a szövetkezete működését meghatározó döntésekben, a végrehajtás ellenőrzésében, vezetői megválasztásában.

Szociális szövetkezet: A szociális szövetkezet a szövetkezetek egy sajátos formája, alapítására és működésére vonatkozóan speciális ismérvekkel. A szociális szövetkezetek sajátos jellegét annak a ténynek köszönheti, hogy tökéletesen egyesíti a gazdasági hatékonyságot és a társadalmi, közösségi szerepet.

Helyi közösségi szükségleteket kielégítő szociális szövetkezet: A helyi közösségi érdekeket képviselő, a helyi szükségletekre választ adó szociális szövetkezet. A tagság összetétele a helyi viszonyoknak, tevékenységeknek megfelelő, ebben a szövetkezeti típusban lehet tag önkormányzat és karitatív szervezet.

Önellenőrző kérdések

- Sorolja fel a 7 szövetkezeti alapelvet.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Sorolja fel a szociális szövetkezeti főbb ismérveit!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

- Melyek a legfontosabb lépések egy szociális szövetkezet elindításakor? Sorolja fel.

.....

Ez is érdekes lehet/ További hasznos források

- *Mi az a Társadalmi Vállalkozás?* – az OFA Nonprofit Kft. és az IFKA Nonprofit Kft. által vezetett PiacTárs projekt összefoglaló videója: [PiacTárs - Mi is az a társadalmi vállalkozás? - YouTube](#)
- *Mit kell tudni a szociális szövetkezetekről?* - az OFA Nonprofit Kft. összefoglaló videója: [Mit kell tudni a szociális szövetkezetekről - YouTube](#)
- *A szociális szövetkezet, mint a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásának lehetséges eszköze,* NAIK-AKI Hamza Eszter – Rácz Katalin: https://tizzasas.hu/wp-content/uploads/2020/09/szocialis_szovetkezetek_racz_katalin_-_hamza_eszter_2020.aug_.27.pdf

Hivatkozások

1. Módszertani Kézikönyv Társadalmi Vállalkozások részére Eruditio Oktatási Zrt.2017
Szerzők: Berényiné Bosch Cecília, Dr. Forczek Erika, Mészáros Andrea, Varga Éva
Szerkesztő – szakmai vezető: Mészáros Andrea
2. Európai Bizottság (2019): Társadalmi vállalkozások és ökoszisztémáik Európában. Magyar országjelentés. Szerzők: Kiss Julianna és Mihály Melinda. Fordította: Kiss Julianna. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/4246>
3. A társadalmi célú vállalkozásokat támogató intézkedések értékelése, Equinox Consulting Kft, HÉTFA, 2021
4. Módszertani kézikönyv szociális szövetkezetek számára, OFA Nonprofit Kft., 2019. Elérhető: https://ofa.hu/files/Fokusz/EY_OFA_m%c3%b3dszertani_k%c3%a9zik%c3%b6ny_0228_0325.pdf
5. Szociális gazdaság útmutató, Szlovákiai Magyar Közgazdász Társaság, Arrabonus Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Egyesület, 2021. Elérhető: utmutato.hu.pdf (szocialisgazdasag.org)
6. A Polgári Törvénykönyv (Ptk.)
7. Szövetkezetekről szóló 2006. évi X. tv. Elérhető: [Szövetkezeti tv. - 2006. évi X. törvény a szövetkezetekről - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye \(jogtar.hu\)](http://jogtar.hu).
8. A szociális szövetkezetek szerepe a vidékfejlesztésben - esettanulmány: A Bergendóc Szociális Szövetkezet működésének és eredményeinek értékelése
[https://www.researchgate.net/publication/315013156 A szocialis szovetkezetek szerepe a vidékfejlesztésben esettanulmány A Bergendoc Szocialis Szovetkezet mukodesenek eseredményeinek ertekelese](https://www.researchgate.net/publication/315013156_A_szocialis_szovetkezetek_szerepe_a_vidékfejlesztésben_esettanulmány_A_Bergendoc_Szocialis_Szovetkezet_mukodesenek_eseredményeinek_ertekelese)